

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๕๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน

พ.ศ. ๒๕๒๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“คำขอ” หมายความว่า คำขอมีบัตร มีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน ตามแบบ บ.ป. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้

“ใบรับ” หมายความว่า ใบรับคำขอมีบัตร มีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน ตามแบบ บ.ป. ๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้ และให้มีสีเหลือง

“ใบแทนใบรับ” หมายความว่า ใบแทนใบรับคำขอมีบัตร มีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน ตามแบบ บ.ป. ๒ ก ท้ายกฎกระทรวงนี้ และให้มีสีชมพู

ข้อ ๓ บัตรมี ๒ ชนิด คือ

(๑) บัตรที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์

(๒) บัตรที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์

บัตรตามวรรคหนึ่งให้มีสีขาว ลายพื้นสีฟ้า ผลิตด้วยวัสดุและเคลือบด้วยวัสดุป้องกันการปลอมแปลง ตามที่เจ้าพนักงานออกบัตรกำหนด สำหรับขนาดและลักษณะของบัตรแต่ละชนิด ให้เป็นไปตามแบบบัตร ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๔ การออกบัตรที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์จะดำเนินการในท้องที่จังหวัดใด ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

เมื่อได้มีประกาศของกระทรวงมหาดไทยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บัตรที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่เจ้าพนักงานออกบัตรได้ออกให้แล้วในท้องที่จังหวัดนั้น คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าบัตรจะหมดอายุ

ข้อ ๕ ในบัตรจะต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด รูปถ่าย ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านในขณะยื่นคำขอและเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร และจะมีรายการหมู่โลหิตของผู้ถือบัตรและศาสนาที่ผู้ถือบัตรนับถืออยู่ด้วยก็ได้โดยให้เป็นไปตามความสมัครใจของผู้ถือบัตร

(๒) ลายมือชื่อหรือตราลายมือชื่อ และตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานออกบัตร วันออกบัตร และวันบัตรหมดอายุ

รูปถ่ายของผู้ถือบัตรตาม (๑) ของวรรคหนึ่ง จะต้องเป็นรูปถ่ายหน้าตรง ไม่สวมหมวกหรือแว่นตาสีเข้ม และไม่ใส่ผ้าคลุมใบหน้าหรือผ้าโพกศีรษะเว้นแต่ผู้ซึ่งมีความจำเป็นตามศานานิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนาของผู้ถือบัตร แต่จะต้องเปิดให้เห็นใบหน้า หน้าผาก คิ้ว ตา จมูก ปาก และคาง โดยรูปถ่ายจะปรากฏเลขหมายคำขอตามข้อ ๗ วรรคสอง และเลขแสดงส่วนสูงของผู้ถือบัตรที่มีหน่วยวัดเป็นเซนติเมตร เว้นแต่ผู้ถือบัตรซึ่งมีส่วนสูงต่ำกว่าหนึ่งร้อยเซนติเมตรหรือมีส่วนสูงสูงกว่าหนึ่งร้อยเก้าสิบเซนติเมตร จะไม่มีเลขแสดงส่วนสูงของผู้ถือบัตรก็ได้ ในกรณีดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกหมายเหตุไว้ในคำขอด้วย

ข้อ ๖ การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ หรือการขอเปลี่ยนบัตร ให้ผู้ขอยื่นคำขอพร้อมด้วยหลักฐานประกอบคำขอตามระเบียบที่กรมการปกครองกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่ซึ่งกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดให้เป็นท้องที่จังหวัดสำหรับการออกบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้ผู้ขอยื่นคำขอ ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ สำนักงานเขต สำนักงานเทศบาล ศาลาว่าการเมืองพัทยา หรือสำนักทะเบียนสาขาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แห่งใดแห่งหนึ่งในท้องที่จังหวัดตามประกาศของกระทรวงมหาดไทยก็ได้

(๒) สำหรับผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านนอกท้องที่ซึ่งกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดให้เป็นท้องที่จังหวัดสำหรับการออกบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้ผู้ขอยื่นคำขอ ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ สำนักงานเทศบาล หรือสำนักทะเบียนสาขาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแห่งท้องที่ซึ่งผู้ขอมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

ข้อ ๗ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ขอได้ดำเนินการตามข้อ ๖ อย่างถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้กำหนดเลขหมายคำขอ ให้ผู้ขอพิมพ์ลายนิ้วมือและถ่ายรูปเพื่อทำบัตร

เลขหมายคำขอให้ประกอบด้วยรหัสแสดงถึงสถานที่จัดทำบัตรตามที่กรมการปกครองกำหนด เลขรอบการทำบัตร และเลขหมายจำนวนหลัก แสดงลำดับของจำนวนผู้ขอเริ่มตั้งแต่หมายเลข ๐๐๐๐๐๑ เรียงไปตามลำดับจนครบรอบการทำบัตร

รอบการทำบัตรรอบหนึ่งให้มีระยะเวลาหกปีตามอายุการใช้บัตร เมื่อครบรอบแต่ละรอบให้ขึ้นรอบถัดไป

การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขอให้พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวาและซ้ายในคำขอ ในกรณีที่ผู้ขอไม่มีนิ้วหัวแม่มือข้างหนึ่ง ให้พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือเฉพาะข้างที่เหลืออยู่ ถ้าไม่มีนิ้วหัวแม่มือทั้งสองข้างให้พิมพ์ลายนิ้วมือนิ้วใดนิ้วหนึ่งแทน หากไม่มีนิ้วมือเหลืออยู่เลยให้พิมพ์ลายฝ่ามือข้างใดข้างหนึ่งแทน และถ้าไม่มีฝ่ามือทั้งสองข้าง ให้ได้รับการยกเว้นการพิมพ์ลายนิ้วมือ ทั้งนี้ ให้บันทึกหมายเหตุไว้ในคำขอด้วย

ข้อ ๘ ในการออกบัตรสำหรับบัตรที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามข้อ ๗ แล้ว ให้พิมพ์รายการลงในบัตร เคลือบบัตรด้วยวัสดุป้องกันการปลอมแปลง และมอบบัตรให้แก่ผู้ขอ

การออกบัตรตามวรรคหนึ่งในกรณีบัตรเดิมหมดอายุหรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญ หรือในกรณีที่ผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือเปลี่ยนชื่อตัวและชื่อสกุล หรือเปลี่ยนที่อยู่ก่อนมอบบัตรแก่ผู้ขอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกบัตรเดิมคืนจากผู้ขอด้วย

ข้อ ๙ ในการออกบัตรสำหรับบัตรที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามข้อ ๗ แล้ว ให้ออกใบรับแก่ผู้ขอไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้แทนบัตรไปพลางก่อนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ และให้ส่งคำขอพร้อมด้วยฟิล์มรูปถ่ายของผู้ขอไปออกบัตรที่สำนักงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน กรมการปกครอง หรือที่ซึ่งเจ้าพนักงานออกบัตรกำหนด

ข้อ ๑๐ การออกใบรับ ให้มอบบัตรเดิมคืนให้แก่ผู้ขอเพื่อใช้ร่วมกับใบรับนั้น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นกรณีขอมีบัตรครั้งแรกและการขอมีบัตรใหม่เนื่องจากบัตรเดิมหายหรือถูกทำลายทั้งหมด

กรณีใบรับหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ออกใบรับนั้นออกใบแทนใบรับให้แก่ผู้ขอไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้แทนบัตรไปพลางก่อนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับฉบับที่หาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑ การออกบัตรตามข้อ ๕ ในกรณีที่เป็นกรณขอมีบัตรเป็นครั้งแรกหรือในกรณีที่บัตรหาย หรือถูกทำลาย ก่อนมอบบัตรแก่ผู้ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกใบรับหรือใบแทนใบรับคืน

สำหรับการออกบัตรในกรณีที่บัตรหมดอายุหรือชำรุดในสาระสำคัญ และในกรณีที่ผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือเปลี่ยนชื่อตัวและชื่อสกุล หรือเปลี่ยนที่อยู่ ก่อนมอบบัตรแก่ผู้ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกใบรับหรือใบแทนใบรับ พร้อมด้วยบัตรเดิมคืน

ข้อ ๑๒ คำขอทุกฉบับที่ได้ออกบัตรแล้ว ให้เจ้าพนักงานออกบัตรจัดให้มีการบันทึกไว้ด้วยระบบไมโครฟิล์มหรือระบบคอมพิวเตอร์ และเมื่อดำเนินการแล้ว ให้ส่งคำขอดังกล่าวคืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานตามระเบียบที่กรมการปกครองกำหนด

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่บัตรมีรายการไม่ตรงกับคำขอหรือข้อเท็จจริงตามทะเบียนบ้าน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อออกบัตรให้ใหม่

ข้อ ๑๔ บัตร ใบรับ และใบแทนใบรับที่ได้ออกไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุ หรือมีบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับใหม่ตามกฎกระทรวงนี้แล้วแต่กรณี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒

ชานี ศักดิเศรษฐ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ รักษาราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แบบบัตรประจำตัวประชาชนที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์

(ด้านหน้า)

รูปถ่ายขนาด
2.5 x 3 ซม.

เลขหมายประจำตัวของผู้ถือบัตร
.....

ชื่อ.....

ชื่อสกุล.....

เกิดวันที่.....

หมู่โลหิต

ศาสนา   วันออกบัตร   บัตรหมดอายุ

ที่อยู่.....

5.4 ซม.

8.4 ซม.

(ด้านหลัง)

บัตรประจำตัวประชาชน
(ตราครุฑ)

กรมการปกครอง   กระทรวงมหาดไทย

เจ้าพนักงานออกบัตร

ตราประจำตำแหน่งเจ้าพนักงานออกบัตร

5.4 ซม.

8.4 ซม.

แบบบัตรประจำตัวประชาชนที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์

(ด้านหน้า)

รูปถ่ายขนาด
2.5 x 3 ซม.

เลขหมายประจำตัวของผู้ถือบัตร
.....
ชื่อ.....
ชื่อสกุล.....
เกิดวันที่.....
ศาสนา..... หมู่โลหิต.....
ที่อยู่.....
.....
.....

วันออกบัตร   บัตรหมดอายุ   เจ้าพนักงานออกบัตร

5.4 ซม.

8.6 ซม.

ตราประจำตำแหน่งเจ้าพนักงานออกบัตร

(ด้านหลัง)

แถบแม่เหล็ก

บัตรประจำตัวประชาชน
(ตราครุฑ)

กรมการปกครอง   กระทรวงมหาดไทย
(รหัสกำกับบัตร)

5.4 ซม.

8.6 ซม.

แบบใบแทนใบรับคำขอมีบัตร มีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน

เล่มที่.....	บ.ป. 2 ก				
แผ่นที่.....					
ใบแทนใบรับคำขอมีบัตร มีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน					
วันที่.....					
พนักงานเจ้าหน้าที่..... ออกใบแทนใบรับคำขอ					
☐ มีบัตร ☐ มีบัตรใหม่ ☐ เปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน					
ของ..... เกิดวันที่.....					
ที่อยู่.....					
ศาสนา..... (ตราครุฑ) หมูโลहित.....					
เลขประจำตัวประชาชน	<input type="text"/>				
เลขหมายคำขอ	<input type="text"/>				
ใบแทนใบรับฉบับนี้ออกตามใบรับเล่มที่..... แผ่นที่.....					
ออกเมื่อวันที่..... และให้ใช้ได้เสมือนบัตรประจำตัวประชาชน					
จนถึงวันที่.....					
<table border="1"><tr><td>ติดรูปถ่าย</td></tr><tr><td>ขนาด</td></tr><tr><td>2.5 x 3</td></tr><tr><td>ชม.</td></tr></table>	ติดรูปถ่าย	ขนาด	2.5 x 3	ชม.	(ลายมือชื่อ)..... พนักงานเจ้าหน้าที่ (.....) ตราประจำตำแหน่ง
ติดรูปถ่าย					
ขนาด					
2.5 x 3					
ชม.					
	(ลายมือชื่อหรือ..... ผู้ยื่นคำขอ ลายพิมพ์นิ้วมือ)(.....)				
นัดให้มารับบัตรในวันที่.....					

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ทำให้มีผลกระทบต่อกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่กำหนดขนาด สี และลักษณะของบัตร ตลอดจนรายการในบัตรและรายละเอียดของรายการในบัตร หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร การออกไปรับและการออกไปแทนใบรับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎกระทรวงดังกล่าวให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้